

Slutrapport Landsbygdsutveckling Tillsammans 2.0

Sammanfattning

Projektet Landsbygdsutveckling Tillsammans 2.0 har drivits i syfte att vidareutveckla och tillföra ny kunskap till ett landsbygdsnätverk bestående av kommunala landsbygdsutvecklare i Jämtland/Härjedalen tillsammans med landsbygdsutvecklare på Torsta AB.

Målet har varit att skapa ett mycket bra nätverk för Jämtlands/Härjedalens kommunala landsbygdsutvecklare i samarbete med landsbygdsutvecklare på Torsta AB. Målet har även varit att utgöra en samlad part i det nationella Landsbygdsnätverket.

Torsta AB har varit projektägande.

Projektet skulle ursprungligen ha avslutats i december 2014 men förlängdes ytterligare ett år utifrån det faktum att det fanns ett stort intresse att fortsätta inom ramen för budget som då inte hunnit upparbetas. Bakomliggande skäl till att pengarna inte förbrukats var bland annat att både Leader och Landsbygdsprogrammet blivit kraftigt försenade. Detta fick till följd att vissa aktiviteter som finansieringsinformation och gemensamma projektansökningar fick skjutas framåt i tid.

Utöver administratör och projektledare har ytterligare två medarbetare hos Torsta AB varit verksamma, båda i egenskap av landsbygdsutvecklare. Bräcke, Krokoms, Härjedalen, Ragunda, Östersund, Berg och Strömsund har deltagit med de kommunala näringslivskontorens landsbygdsutvecklare eller personal med motsvarande funktion.

Fysiska möten har genomförts på olika ställen i länet. Träffarna har vid några tillfällen genomförts på Torsta och därutöver hållits hos lokala konferensanläggningar i Krokomb, Strömsund, Östersund, Härjedalen, Berg och Bräcke.

Under 2015 inriktades projektmöten tydligare mot kompetensutveckling av deltagarna. Detta genomfördes med externa presentationer och genomgångar via länk och med Thomas Norrby (SLU) som lots.

Tema för 2015 års träffar innehöll bland annat:

- Att förstora arbetsmarknaden genom Smarta kollektivtrafiklösningar. Helena Näsström, Örnköldsvik, presenterade via länk projektet Hållbart resande. Projektets mål har varit att förstora arbetsregionen genom att hitta nya lösningar och kombinationer för kollektivt resande och samåkning. Projektet har inneburit ett ökat fokus på landsbygdens hållplatser och anslutningar genom att se över tidtabeller, administrera samåkningscentraler, erbjuda frukost i vänthallar och möjligheten att ta med cykel på buss/tåg.
- Projektfinansiering. Thomas Norrby (SLU) berättade om EIP, European Innovation Partnership. EU-medel där 75 miljoner gjorts tillgängliga för innovationsarbete inom lantbrukssektorn. Om regelverk och hur man går tillväga för att ansöka. Projektet fick även en presentation av pågående projekt, däribland ett mobilt höns- och slaktteri med utveckling för buljongtillverkning.
- Integrationsgruppens arbete, om erfarenhetsutbyte och inspiration. Nils Lagerroth samordnare på Landsbygdsnätverket berättade om deras arbete och gav exempel på insatser som gjorts runt om i landet. Samverkan mellan det offentliga, privata och föreningslivet är framgångsfaktorer i de projekt som lyckats bra. Nils ansåg att det borde finnas information om landsbygden i den samhällsinformation som nyanlända får, något som idag saknas.
- Sommarkontoret Jämtland Härjedalen, en del i länets innovationsstrategi. Karolina Nätterlund berättade om 2015 års Sommarkontor där en grupp unga reste runt i Jämtland och ställde frågorna; Vad är det som får människor att engagera sig? Vad behöver människor för att få utlopp för sin kreativitet? Vilken stöttning finns idag och vilken stöttning skulle man önska att det fanns? Hon berättade också om de förslag som arbetet utmynnat i, på temat "Den kreativa byråkraten"

Diskussionen i projektet har ofta handlat om hur man strukturerar samarbetet mellan näringsliv och kommun, länsstyrelse, andra myndigheter eller organisationer. Härjedalskontraktet och Företagslotsen i Östersund är två exempel på de olika lösningar som presenterats. Kommunernas serviceplaner med servicepunkter har varit en annan återkommande fråga, liksom bredband, vindkraft, bygdemedel, boende och kompetensförsörjning. Integrationsfrågan har blivit allt mer aktuell i takt med att antalet nyanlända ökat.

Under projekttiden har projektets aktiva deltagit i flera Landsbyggskonferenser. I samband med 2015 års konferens för det nationella Landsbyggsnätverket i Stockholm i november passade projektet även på att besöka riksdagen och länets riksdagsledamöter. Saila Qvicklund, Per Åsling och Anna Caren Säterberg tog emot oss vid separata möten och vi fick även tillfälle att träffa sekreteraren i den parlamentariska landsbygdskommittén, Martin Johansson.

Vad blev resultatet av projektet – och hur förvaltar vi det?

Värdet av nätverket har blivit allt tydligare under projektets gång. Det har gjort det enklare för projektets deltagare att hitta rätt kontakter inom de olika kommunerna och skapat nya samarbeten och nätverk. Det är också tydligt att projektet i samband med möten gett ett värdefullt, nytt utrymme att diskutera landsbygds utmaningar över kommungränserna. För Torstas del har det inneburit en återkommande lättillgänglig uppdatering om vad som sker inom kommunernas näringsliv och de behov av kompetensutveckling som finns runt om i länet. Den samlade kompetensen och nätverken hos deltagarna är imponerande och har varit en stor tillgång att ha i projektet. Det har också varit viktigt med externa inspel, från andra delar av landet och från människor utanför projektet. Att ha Thomas Norrby som lots har förutom tillgången till en proffsig kunskapsförmedlare inom landsbygdsutveckling, gett oss insikt i den ansenliga mängd landsbygdsprojekt och nätverk där Thomas ingår.

Den största utmaningen har varit att prioritera tid för gemensamma möten. Deltagarnas spridning geografiskt över hela länet har gjort att halvdagsmöten gott och väl fyllt en heldag arbetstidsmässigt p.g.a. de långa resorna. De flesta av de kommunala landsbygdsutvecklarna jobbar även med andra områden och frågor, vilket gör prioriteringen ännu svårare. Med dagens teknik är det möjligt att genomföra möten även på distans, men det finns självklart ett värde i att ses och hinna prata även om det som inte ingår i dagordningen, över lunch eller fika och i pausen.

Ambitionen att bli en samlad röst i det nationella Landsbyggsnätverket är inte formaliserad men vi kan konstatera att samsynen om viktiga frågor är stor. Flera av de aktiva i projektet har deltagit i den årliga Landsbyggskonferensen vid Höga Kusten och i samband med detta har vi tillfrågats om intresset för att hålla detta arrangemang i Jämtland. Inom gruppen har det diskuterats. Idag är Höga Kusten-konferensen ett begrepp och vi tror inte på att konkurrera med dem genom att stå som värd för deras koncept ett år eller mer. Det finns kanske också skillnader på landsbygds fokusfrågor mellan Norrlands inland och Norrlands kust? Vi skulle istället vilja forma en Jämtland/Härjedalen-konferens.

En sådan konferens kräver omfattande planering och samarbete och har varit en av de delar vi diskuterat som inslag i ett gemensamt nytt projekt. Planerna för detta strandade på grund av svårigheten att hitta finansiering. Landsbygdsprogrammet och Leader skulle enligt planen ha varit tillgängliga för att söka projektfinansiering senast under 2015 men tyvärr försenades båda.

I samband med riksdagsbesöket i november 2015 träffade projektet tre av länets verksamma riksdagspolitiker. Per Åsling, Saila Qvicklund och Anna Caren Sätherberg. De lyfte alla betydelsen av samlade budskap från hemregionen. De såg enighet på hemmaplan som en viktig framgångsfaktor när tyngdpunkten i det egna partiet ofta finns i Mälardalsregionen och längre söderut i landet. Deras uppdrag till oss var att samla organisationer, tjänstemän och enskilda som jobbar med landsbygdsfrågorna för att enas om en handfull viktiga Jämtland/Härjedalen-frågor. Utifrån detta har projektgruppen fortsatt träffats efter projektets avslut, för att planera för ett sådant samlat "upprop"

Oavsett extern finansiering, gemensamma projekt eller ej, så kommer nätverket att fortsätta samarbetet i någon form. Torsta erbjuder mötesplats men det förutsätter ändå att deltagare kan avsätta tid utöver e-postsändlistan. Som det ser ut just nu är viljan stor att hitta utrymme för deltagande i nätverkets fortsatta aktiviteter. Efter projektets avslut för två månader sedan har vi hunnit med två fysiska möten. Det sista mötet i form av en workshop för att påbörja planeringen för en Jämtländsk Landsbygdskonferens. Denna gång har vi utökat samarbetet med flera organisationer med landsbygdsfrågorna på agendan.